

УДК 351.9

Панасюк В. І.

к. е. н., доцент,

доцент кафедри публічного управління,
адміністрування та міжнародної економіки,
Білоцерківський національний аграрний університет,

Духан О. І.

магістрант кафедри публічного управління,
адміністрування та міжнародної економіки,
Білоцерківський національний аграрний університет,

Тараненко А. М.

магістрант кафедри публічного управління,
адміністрування та міжнародної економіки,
Білоцерківський національний аграрний університет

МІЖДИСЦИПЛІНАРНИЙ ПІДХІД ДО СУТНОСТІ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

У світовому суспільствознавстві набули поширення два основні підходи до розуміння місця і змісту науки публічного управління серед інших соціальних наук. Перший підхід визначає публічне управління як системне об'єднання концепцій і дослідницьких інструментів, розроблених іншими науками, як сукупність рекомендацій практикам управління. Відомим є висловлювання Г. Лассуелла, який відзначав міждисциплінарну природу публічної політики і вважав за необхідне для раціоналізації публічного управління посилювати інтеграцію політичної науки з соціологією, економікою, правом і управлінням бізнесом, що дозволить підвищити точність аргументації [1, с. 3 – 15]. На думку вченого публічного управління як самостійної науки не існувало і розглядалося як професійна діяльність управлінців в державних, муніципальних і неурядових організаціях, що використовували досягнення «policy sciences». Серед науковців був відомим також підхід, який визнаючи вплив ряду соціальних наук (політичної

теорії, економіки, історії, соціології, юриспруденції) на публічне управління, пояснював його як самостійну науку, що має свій понятійний апарат, свої концепції, своїх теоретиків, здатна пропонувати практикам державного управління свої рекомендації. Відомими є висловлювання А. Вілдавскі щодо публічного управління як науки та його переконання про можливі альтернативи передбачуваного державного рішення, навіть якщо це може викликати неприйняття в осіб, що приймають рішення [2]. Сутність його позиції зводилася до виділення предмету галузі публічного управління через поділ теоретичної області на загальні концепції наукового управління (теорія організації, теорії мотивації, адміністративна теорія) та специфічні концепції, орієнтовані на державний сектор (теорія бюрократії, концепція «нового державного менеджменту», концепція «розумного регулювання», мережева концепція державного управління, теорія суспільного вибору та ін.).

Новим етапом у розвитку науки публічного управління стало оприлюднення концепції NPM (new public management) «нового державного менеджменту», бюрократичної моделі контролю і підзвітності з її принципами ієрархії та поділу внутрішніх і зовнішніх функцій. Дослідники публічного управління висунули на перший план вивчення комунікацій, зв'язків і взаємодій між менеджерами державних, приватних та громадських організацій, оскільки саме в цій сфері приймалися реальні рішення і здійснювалися управлінські функції [3]. В основу NPM було покладено ринковий й менеджерський підхід до неоліберальної теорії й комерційного менеджменту.

Після початкових захоплень успіхами NPM, перш за все в англосаксонських країнах (Великобританія, Австралія, Канада), було виявлені деякі недоліки цієї концепції. Критики менеджменту в публічному управлінні відзначали, що для державних структур поряд з ефективністю публічних рішень має значення соціальна справедливість, яка має ціннісну природу і виходить за межі менеджменту комерційних організацій. Реформи державного управління, проведені в розвинених країнах, супроводжувалися

значною кількістю публікацій, що проводилися в рамках політико-управлінського аналізу. Такий субдисциплінарний підхід поєднав мікроекономіку, політологію, державні фінанси, теорію системного аналізу і інші суспільні науки та сформував міждисциплінарне уявлення про те, яким має бути державне управління, його сутність і вплив на зміни і результати державних програм [4, с. 9 – 13]. Беззаперечним є вплив політико-управлінського аналізу на університетське середовище, зокрема, навчальні заклади в розвинених країнах все частіше пропонують спеціальність «Публічна політика» поряд з традиційним дипломом магістра спеціальності «Публічне управління» [5, с. 38].

Сучасний підхід до публічного управління ставить вимоги до професійної підготовки державних службовців, пов'язані з розвитком їх аналітичних здібностей, навичок прогнозування наслідків управлінських рішень, ефективної участі в процесі їх прийняття. Саме міждисциплінарність підходу у публічному управлінні у з'єднанні політичної науки і практичного менеджменту, дозволяє забезпечити захист від некомпетентності.

Список літератури

1. The Policy sciences / Ed. by H.D. Lasswell, D. Lerner. Palo Alto, Calif.: Stanford univ. press, 1951. 344 p.
2. Wildavsky A.B. Speaking truth to power: The art and craft of policy Analysis. New Brunswick: Oxford, 1987. 431 p.
3. Aucoin P. Administrative reform in public management: Paradigms, principles, paradoxes and pendulums / *Governance*. San Diego, 1990. Vol. 3. P. 115 – 137.
4. Birkland T. An Introduction to the policy process: Theories, concepts, and Models of public policy making. N.Y.: M.E. Sharpe, 2011. 337 p.
5. Теоретичні основи забезпечення якості прийняття управлінських рішень в умовах європейської інтеграції: монографія / Новікова М. М. та ін. Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків: «Друкарня Мадрид», 2020. 335 с.